

REFERAT |KRS| Formannskapet (2015-2019) d. 09-05-2018

Møtedato Onsdag d. 09. maj 2018 kl. 09:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Program for møtet.....	3
Kristiansand Torv - Retningslinjer for utforming og bruk.....	4
Handlingsplan mot marin forøpling.....	9
Handlingsplan mot matsvinn.....	13
Årsrapport for Klagenemnda - 2017.....	15
Clarion Ernst Hotel - Klage på vedtak om tildeling av prikker.....	16
Klage på vedtak om tildeling av prikker - Comer AS, org.nr. 992 003 308 - All Inn.....	18
Klage på vedtak om tildeling av prikker - Comer AS, org.nr. 992 003 308 - All Inn.....	21

MØTEINNKALLING TIL FORMANNSKAPET

Dato: 09.05.2018 kl. 09.00
Sted: Formannskapssalen

Innkalling gjelder bare medlemmer. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Forfall medels snarest til Formannskapssekretæren tlf 38 24 34 79 / 98 28 79 38

PROGRAM FOR MØTET:

Kl. 09.00 – 09.30 **Formannskapets møte med Kristiansand Ungdomsutvalg ved representanter fra Kristiansand Ungdomsutvalg og sekretær Dag J. Beek**

SAKSKART			Side
53/18	201800013	Program for møtet	
		Sektor 5 – Teknisk:	
54/18	201802394-20	<u>Formannskapssak:</u> Kristiansand Torv - Retningslinjer for utforming og bruk	
55/18	201803858-1	<u>Bystyresak:</u> Handlingsplan mot marin forøpling By- og miljøutvalgets innst. 03.05.18 vil bli ettersendt	
56/18	201803859-1	<u>Bystyresak:</u> Handlingsplan mot matsvinn By- og miljøutvalgets innst. 03.05.18 vil bli ettersendt	
		Sektor 6 – Organisasjon:	
57/18	201800015-12	<u>Formannskapssak:</u> Årsrapport for Klagenemnda – 2017 Klagenemnda innst. 03.05.18 vil bli ettersendt	

Harald Furre
ordfører
(sign.)

Dato 18. april 2018
Saksnr.: 201802394-20
Saksbehandler Aase M. Hørsdal

Saksgang
By- og miljøutvalget
Formannskapet

Møtedato
03.05.2018
09.05.2018

Kristiansand Torv - Retningslinjer for utforming og bruk

Sammendrag

Torvet er det største og mest sentrale byrommet vi har i Kvadraturen. Hvilke retningslinjer som skal gjelde for bruken av Torvet i fremtiden vil være viktig for den generelle oppfatning av byens «storstue» og hvordan Torvet kan utvikle seg fremover. Etter at Torvet ble ferdigstilt i 2017 har det kommet mange synspunkt, forslag og ønsker for den videre utviklingen. I forbindelse med utarbeiding av retningslinjene er det gjort mange avveininger for og imot forskjellige løsninger for videre bruk og utforming. Vi har alle fått tilbake et restaurert og nytt oppgradert torv som vi igjen skal fylle med liv og røre. Vi tror alle ønsker liv og røre på torvet, men det har vært en diskusjon om hva det skal fylles med.

Vedlagte retningslinjer viser hvordan Kristiansand kommune ønsker å videreutvikle torvet. Retningslinjene definerer hvor aktivitetene kan skje. Kommunen mener det er viktig at fremtidig bruk av torvet ikke resulterer i en diskusjon om hva som er stygt og pent, men om innhold, med et sett føringer. Som det kommer frem av retningslinjene ønsker Kristiansand kommune å opprettholde salg på nedre del av torvet mot Markensgate, men i et mindre omfang enn det som var tillatt sommeren 2017. Kommunen har heller ikke satt begrensninger for type salg, da dette anses å være viktig for å ivareta trender og ønsker fra ulike aktører. Pr. i dag har ikke Kristiansand kommune andre plasser å tilby dem som ønsker salg fra vogner/biler/telt.

De viktigste elementene i de nye retningslinjene er som følger:

- Gode plasser for rekreasjon og opphold.
- Plassering av salgsvogner og telt, og hva som skal være tillatt å selge.
- Føringer for tilfeldig gatesalg.
- Fremtidig utforming av julebyen..
- Arealer som skal tilrettelegges for arrangementer.
- Retningslinjer for uteserveringene rundt torvet.

Det er viktig at Kristiansand kommune får et sett med retningslinjer for torvet slik at vi har noe å jobbe etter ved tildeling av plasser, arrangementer osv. Detaljert forslag til retningslinjer fremgår av vedlagt dokument.

Forslag til vedtak

Formannskapet vedtar: «Kristiansand Torv» - retningslinjer for utforming og bruk».

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Lilletvedt
Teknisk direktør

Vedlegg:

Kristiansand Torv - retningslinjer for utforming og bruk

Innkomne innspill til saken

Bakgrunn for saken

Torvets utvikling og utforming har endret seg opp gjennom mange generasjoner. I følge historiker Jan Henrik Munksgaard er det først de siste hundre årene at Torvet i Kristiansand har fått den sentrale posisjonen som et torv skal ha, og er blitt slik det skulle være fra begynnelsen. Elementene kirke, bibliotek, rådhus og kommuneadministrasjon, er viktige samfunnsfunksjoner samlet om byens viktigste plass. I tillegg er det etablert flere restauranter, samt Fædrelandsvennens redaksjon og handelsfunksjoner som alle kan være med på å gi Torvet liv og røre. Parkeringshus under hele Torvet er med på å gjøre plassen lett tilgjengelig og bidrar til å gjøre det til et sentralt sted i byen. Nå er vi kommet der vi startet, sier Munksgaard.

Torvet er det største og mest sentrale byrommet vi har i Kvadraturen. Hvilke retningslinjer som skal gjelde for bruken av Torvet i fremtiden vil være viktig for den generelle oppfatning av byens «storstue» og hvordan Torvet kan utvikle seg fremover. Etter at Torvet ble ferdigstilt i 2017 har det kommet mange synspunkt, forslag og ønsker for den videre utviklingen. I forbindelse med utarbeiding av retningslinjene er det gjort mange avveininger for og imot forskjellige løsninger for videre bruk og utforming. Vi har alle fått tilbake et restaurert og nytt oppgradert torv som vi igjen skal fylle med liv og røre. Vi tror alle ønsker liv og røre på torvet, men det har vært en diskusjon om hva det skal fylles med.

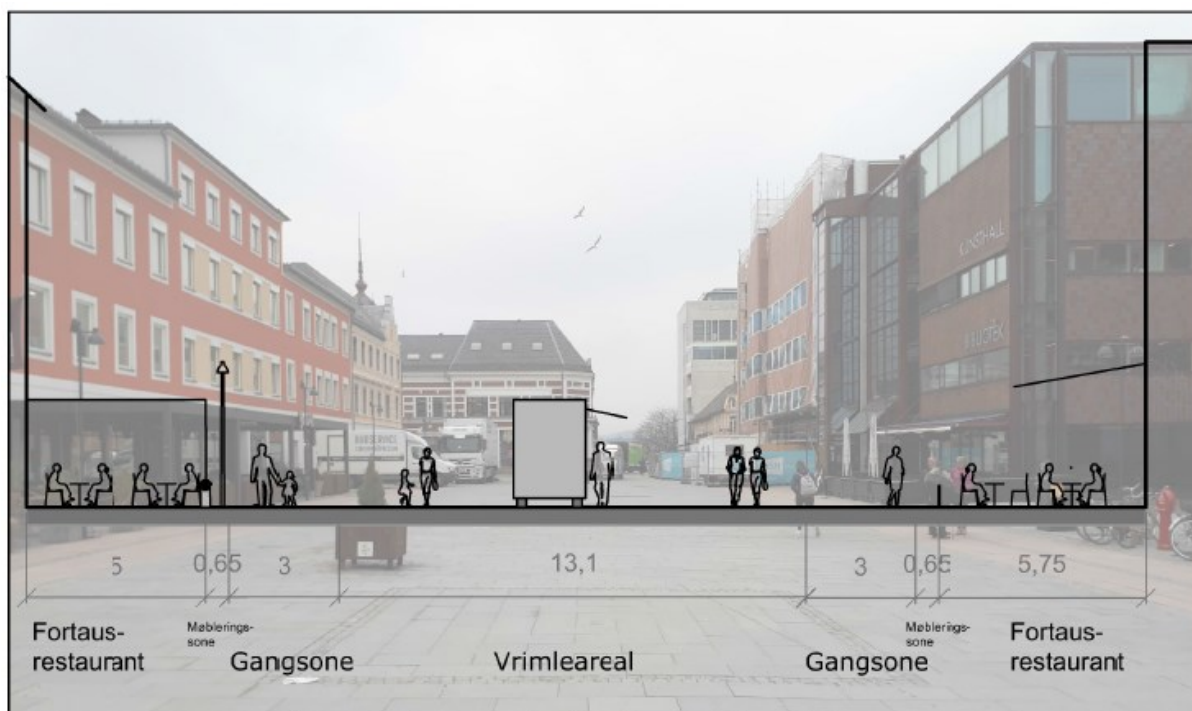
Figur 1 Torvets utstrekning

Utforming og bruk av den øvre delen av Torvet opp mot rådhuset har det vært mindre diskusjon rundt. Dette er et areal som primært er tenkt benyttet til arrangement og ingen permanente installasjoner. Dette er det signalisert politisk enighet om.

Synspunktene for fremtidig bruk av torvet har vært knyttet opp arealet mellom den gamle fontenen og Markensgate, og utformingen av disse. I dette området har det i en årrekke vært tradisjon for torvhandel, arrangementer og diverse promoteringer.

Diskusjonen som har pågått er om denne delen av torvet skal ha den samme funksjonen som det hadde før gravearbeidene startet opp. Sommeren 2017 var ikke representativ for hvordan man ser for seg at torvet skal benyttes/utformes, da det fremdeles pågikk store byggearbeider. I kjølvannet av sommeren 2017 er det også enkelte stemmer som spør om

denne delen av torvet skal fylles med salgsvogner, men heller være et sted som er åpent og kan brukes til diverse arrangementer.

Figur 2 Snitt av nedre del av Torvet slik det nå er utformet

Nåværende snitt gjennom Torvet i nedre del viser hvordan de enkelte sonene er delt inn. I forhold til slik det var tidligere (før gravearbeidene startet) var sonene inn mot kvartal 32 ca 1,5 meter smalere, midtsonen 0,5 meter bredere og arealet inn mot biblioteket ca som i dag. For Kristiansand kommune vil det være meget viktig at begge gangsonene på hver side av vrimleplatsen er fri for elementer, da dette er viktige områder for torvets universelle utforming.

Vedlagte retningslinjer viser hvordan Kristiansand kommune ønsker å videreutvikle torvet. Retningslinjene definerer hvor aktivitetene kan skje. Kommunen mener det er viktig at fremtidig bruk av torvet ikke resulterer i en diskusjon om hva som er stygt og pent, men om innhold, med et sett føringer. Som det kommer frem av retningslinjene ønsker Kristiansand kommune å opprettholde salg på nedre del av torvet mot Markensgate, men i et mindre omfang enn det som var tillatt sommeren 2017. Kommunen har heller ikke satt begrensninger for type salg, da dette anses å være viktig for å ivareta trender og ønsker fra ulike aktører. Pr. i dag har ikke Kristiansand kommune andre plasser å tilby dem som ønsker salg fra vogner/biler/telt.

Plassering av utsalgsplassene for torvhandlerne har vært oppe til diskusjon med jevne mellomrom de siste årene. Siste gang dette temaet var oppe for gjennomgang var i 2009. Vedtaket den gang var bl.a. at «Det skal arbeides aktivt med sikte på økt torghandel samt at torghandelen skal få en mer sentral del av bybildet». Dette vedtaket har skapt mye diskusjon - hva anser en for å være sentralt plassert? Det er helt klart at torvhandlerne anser arealet ned mot Markensgate for å være sentralt plassert. Med bakgrunn i de diskusjonene som har vært oppe i mange år, ønsker vi å plassere de mest aktive torvhandlerne ned mot Markensgate. Her vil det være tilgjengelig fire salgsplasser Opp mot den gamle fontenen vil det være fire-fem plasser for faste torvhandlere. Hvilken plass en får tildelt vil være avhengig av oppmøte. De som er mest aktive og benytter plassen det meste av året, skal prioriteres først.

Det er viktig at torvet også er et sted der en legger til rette for samlingspunkt med sitteplasser, ulike arrangementer og et sted hvor en kan tillate uformelle pop up aktiviteter.

Det er et mål at retningslinjene skal revideres hvert femte år, slik at de til en hver tid kan fange opp eventuelle endringer i behov og ønsker.

Mye av argumentasjonen for de de valg Kristiansand kommune anbefaler i sine retningslinjer for torvet, ligger i en langsiktig politikk for hvordan torvet skal aktiviseres. Det er gjennomført en høringsrunde til sentrale aktører og et åpent informasjonsmøte den 10.04. 2018, med godt oppmøte. Torvet engasjerer mange mennesker, og kommunen har lovet å følge opp årets sesong med å innkalle til nytt åpent møte i løpet av høsten. Det er et mål å gjøre torvet til et godt sted å være, og vi skal derfor være svært lydhøre i forhold til brukerne. Vi har gjennomgått alle innspillene og vurdert disse opp mot de valg som er beskrevet i vedlagte forslag til retningslinjer for torvet.

Det er viktig at Kristiansand kommune får et sett med retningslinjer for torvet slik at vi har noe å jobbe etter ved tildeling av plasser, arrangementer osv. Detaljert forslag til retningslinjer fremgår av vedlagt dokument.

Dato 17. april 2018
Saksnr.: 201803858-1
Saksbehandler Solvor Berntsen Stølevik

Saksgang

By- og miljøutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

03.05.2018
09.05.2018
23.05.2018

Handlingsplan mot marin forsøpling

Sammendrag

Ved behandling av handlingsprogrammet for 2017-2020 for Kristiansand kommune, ble det vedtatt et verbalforslag med ordlyden: «Bystyret ber administrasjonen legge fram en handlingsplan mot plastforsøpling av skjærgården. Handlingsplanen skal drøfte innføring av bruk av blant annet ny teknologi for oppsamling av søppel i sjø.»

Verbalforslaget ble fulgt opp i Bystyret 22.11.2017, med informasjon om tiltak som kommunen gjennomfører med dagens ressurser og forslag om videre prosess. Bystyret vedtok da følgende:

1. *Bystyret tar oversikten over tiltak mot marin forsøpling til orientering.*
2. *Det utarbeides en handlingsplan mot marin forsøpling med politisk behandling våren 2018, slik at tiltak kan tas med i handlingsprogramprosess og budsjett for 2019.*
 - a. *I handlingsplanen skal det rapporteres om hvordan snøhåndteringen i kommunen praktiseres, og hvordan dette virker i forhold til spredning av miljøgifter, avfall og mikroplast fra land til sjø.*
 - b. *Planen bør også inneholde tiltak i forhold til å begrense spredning av avfall og miljøgifter ved båtvaske på offentlige og private anlegg.*
3. *Det skal rapporteres på arbeidet mot marin forsøpling i den årlige miljø- og klimameldingen.*
4. *Det innføres et forbud mot salg av gassballonger i Kristiansand kommune f.o.m. 1.1. 2018.*

Handlingsplanen mot marin forsøpling (se vedlegg) omhandler kun tiltak der kommunen har en rolle for gjennomføring enten med egne tiltak eller gjennom å være en tilrettelegger for tiltak utført av andre aktører og frivillige.

Handlingsplanens Del 1 omhandler både tiltak som allerede gjennomføres eller skal gjennomføres, og som er finansiert med dagens ressurser. Del 2 presenterer foreslåtte prioriterte tiltak som enten er nye tiltak eller er utvidelse av eksisterende tiltak, og som krever ytterligere finansiering for gjennomføring. De foreslåtte tiltakene og prioriteringene er basert på innspill fra både interne og eksterne aktører, samt anbefalinger fra Miljødirektoratet.

Ressursbehovet for gjennomføring av tiltakene vil bli spilt inn til kommunens budsjett- og handlingsprogramprosesser våren 2018.

Handlingsplanen bør være et dynamisk dokument som oppdateres jevnlig når nye tiltak blir gjennomført eller foreslått. Status på arbeidet mot marin forsøpling vil årlig bli rapportert i miljø- og klimameldingen.

Forslag til vedtak

1. Bystyret vedtar handlingsplanen mot marin forsøpling.
2. Tiltak som ikke er finansiert vurderes i handlingsprogramprosess for perioden 2019-2022.

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Lilletvedt
Teknisk direktør

Vedlegg:
Handlingsplan mot marin forsøpling

Bakgrunn for saken:

I forbindelse med behandling av handlingsprogrammet for 2017-2020 for Kristiansand kommune, ble det vedtatt et verbalforslag med ordlyden: «Bystyret ber administrasjonen legge fram en handlingsplan mot plastforsøpling av skjærgården. Handlingsplanen skal drøfte innføring av bruk av blant annet ny teknologi for oppsamling av søppel i sjø.» (Saksnummer: 201600268).

Verbalforslaget ble fulgt opp med en sak i Bystyret 22.11.2017, med informasjon om tiltak som kommunen gjennomfører med dagens ressurser, og forslag om videre prosess. Bystyret vedtok da følgende:

1. *Bystyret tar oversikten over tiltak mot marin forsøpling til orientering.*
2. *Det utarbeides en handlingsplan mot marin forsøpling med politisk behandling våren 2018, slik at tiltak kan tas med i handlingsprogramprosess og budsjett for 2019.*
 - a. *I handlingsplanen skal det rapporteres om hvordan snøhåndteringen i kommunen praktiseres, og hvordan dette virker i forhold til spredning av miljøgifter, avfall og mikroplast fra land til sjø.*
 - b. *Planen bør også inneholde tiltak i forhold til å begrense spredning av avfall og miljøgifter ved båtvask på offentlige og private anlegg.*
3. *Det skal rapporteres på arbeidet mot marin forsøpling i den årlige miljø- og klimameldingen.*
4. *Det innføres et forbud mot salg av gassballonger i Kristiansand kommune f.o.m. 1.1. 2018.*

Kommentar til vedtak nr 2 og 3:

Forslag til handlingsplan mot marin forsøpling ligger vedlagt.

Oppbygging av handlingsplanen og prosess:

Handlingsplanen mot marin forsøpling omhandler kun tiltak der kommunen har en rolle for gjennomføring. Administrasjonen vurderer kommunens rolle i dette arbeidet til å være gjennomføring av egne tiltak som angår kommunal drift, og å være en tilrettelegger for gjennomføring av tiltak av andre aktører og frivillige. Administrasjonen anser samarbeid med andre aktører og frivillige som veldig viktig.

Del 1 av handlingsplanen omhandler tiltak som enten allerede gjennomføres eller skal gjennomføres, og som er finansiert med dagens ressurser. Tiltakene er delt i to: 1) kommunal drift og 2) tiltak rettet mot innbyggerne. Tiltakene er deretter sortert som forebyggende tiltak, oppryddingstiltak, samarbeid, og forskning og utvikling.

Del 2 av handlingsplanen presenterer foreslåtte prioriterte tiltak som enten er nye tiltak eller er utvidelse av eksisterende tiltak, og som krever ytterligere finansiering for gjennomføring. De foreslåtte tiltakene og prioriteringene er basert på innspill fra både interne og eksterne aktører, samt anbefalinger fra Miljødirektoratet.

Interne aktører som har vært involvert i utarbeidelsen av handlingsplanen er: Parkvesenet, Ingeniørvesenet, Eiendom, Idrettsetaten, Oppvekst, Innkjøpstjenesten og By- og samfunnsenheten.

Eksterne aktører som Avfall sør og Kristiansand havn bidrar. Det er hentet inn innspill fra Hold Norge Rent, Naturvernforbundet, Norges dykkerforbund, Norges Fiskarlag, Kristiansand og omegnen fritidsfiskerlag, og innbyggere.

Kommentar til vedtak nr 2a:

Tiltak i forbindelse med snøhåndtering i Kvadraturen, og ved kunstgressbaner og binger, er beskrevet i handlingsplanen.

Praksis i dag er at snø fra sentrale bystrøk (i hovedsak Kvadraturen) dumpes i Otra ved snørydding. Det pågår nå et prosjekt som retter seg mot denne praksisen. Prosjektet skal avklare rutinen for håndteringen av snøen som er mest forurenset (sentrale byområder), og miljøkonsekvensen av denne praksisen. For snøhåndtering andre steder i kommunen (bydeler/boligområder), brøytes dette ut i veikanten eller skyves sammen og legges for nedsmelting lokalt i relativt små volum.

Kommentar til vedtak nr 2b:

I handlingsplanen er det beskrevet tiltak mot spredning av avfall og miljøgifter ved båtvaske. Generelt ønsker kommunen en gjennomgang av alle forhold ved småbåthavner som kan føre til forurensning og/eller forurensning, ikke bare ved båtvaske. COWI har utarbeidet en rapport datert februar 2018 om *Miljøundersøkelser i småbåthavner* for Kristiansand kommune. Tiltak ved småbåthavner vurderes nå ytterligere i lys av denne rapporten. Miljødirektoratet vil også utarbeide en rapport om hvordan redusere utslipp av mikroplast fra småbåthavner. Tiltak beskrevet i handlingsplanen vil eventuelt suppleres etter at rapporten fra direktoratet foreligger og ytterligere vurdering av tiltak i lys av COWI rapporten er gjennomført.

Kommentar til vedtak nr 4:

Gatesalg av gassballonger krever tillatelse av kommunen, og per dags dato gir ikke kommunen tillatelse til dette. Dette er hovedsakelig aktuelt på 17. mai. Eventuell salg av gassballonger som ikke trenger tillatelse av kommunen er per dags dato ikke forbudt (eks. er salg av gassballonger i butikk). Denne informasjonen er med i handlingsplanen.

Dato 17. april 2018
Saksnr.: 201803859-1
Saksbehandler Solvor Berntsen Stølevik

Saksgang
By- og miljøutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
03.05.2018
09.05.2018
23.05.2018

Handlingsplan mot matsvinn

Sammendrag

I forbindelse med behandling av handlingsprogrammet for 2017-2020 for Kristiansand kommune, ble det vedtatt et verbalforslag med ordlyden: «Kast mindre mat – byen vår skal bli best i Norge på ikke å kaste mat. Bystyret ber om en sak på dette.» (Saksnummer: 201600268).

Verbalforslaget ble fulgt opp med en sak i Bystyret, og det ble vedtatt i Bystyret 31.05.2017 at det skal utarbeides en handlingsplan mot matsvinn og at matsvinn innarbeides i miljø- og klimameldingen. I saksfremlegget står det at: *Det er behov for å utarbeide en langsiktig plan for arbeidet med å redusere matsvinnet i kommunen for å kunne bli «den beste byen på å ikke kaste mat». Administrasjonen vil utarbeide en slik plan, og denne planen skal inneholde hvilke tiltak som skal gjennomføres inkludert budsjett, og evaluering og oppfølging av gjennomførte tiltak. Revisjon av planen må påregnes.*

Oppbygging av handlingsplanen og prosess:

Handlingsplanen omhandler kun tiltak der kommunen har en rolle for gjennomføring (se vedlegg). Administrasjonen vurderer kommunens rolle i dette arbeidet til å være gjennomføring av egne tiltak som angår kommunal drift, og å være en tilrettelegger for gjennomføring av tiltak av andre aktører og frivillige. Administrasjonen anser samarbeid med andre aktører og frivillige som veldig viktig.

Del 1 av handlingsplanen omhandler tiltak som enten skal gjennomføres eller som allerede gjennomføres, og som er finansiert med dagens ressurser. Disse tiltakene er delt i tre: 1) kommunal drift, 2) samarbeid med andre aktører og 3) tiltak rettet mot innbyggerne. Del 2 presenterer foreslåtte prioriterte tiltak som krever finansiering for gjennomføring, og vil bli spilt inn til kommunens budsjett- og handlingsprogramprosesser våren 2018.

Tiltakene i handlingsplanen er rettet mot:

- Kommunale virksomheter
- Sørlandet Sykehus HF
- Mat- og serveringsbransjen og dagligvarekjeder
- Husholdninger

Handlingsplanen bør være et dynamisk dokument som oppdateres jevnlig når nye tiltak blir gjennomført eller foreslått. Status på arbeidet mot matsvinn vil årlig bli rapportert i miljø- og klimameldingen.

Interne aktører som har vært involvert i utarbeidelsen av handlingsplanen:

Virksomhet omsorgssentre og Kjøkkenservice, Virksomhet oppfølgingstjenester, Virksomhet helsefremming og innovasjon, Virksomhet behandling og rehabilitering, Oppvekst, Innkjøpstjenesten, Fritidsetaten, Parkvesenet og By- og samfunnsenheten.

Eksterne aktører som Avfall sør, Klimapartnere, Klimaalliansen, Framtiden i våre hender og Sørlandet sykehus HF bidrar. Andre eksterne aktører som serveringsbransjen, kantiner og dagligvarebransjen har blitt invitert til en samling for å gi innspill til handlingsplanen.

Forslag til vedtak

1. Bystyret vedtar handlingsplanen mot matsvinn.
2. Tiltak som ikke er finansiert vurderes i handlingsprogramprosess for perioden 2019-2022.

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Lilletvedt
Teknisk direktør

Vedlegg:
Handlingsplan mot matsvinn

Dato 21. mars 2018
Saksnr.: 201800015-12
Saksbehandler Maren Svenning

Saksgang
Klagenemnda
Formannskapet

Møtedato
03.05.2018
09.05.2018

Årsrapport for Klagenemnda - 2017

I henhold til § 12 Årsmelding, i Reglement for den interne klageordningen i Kristiansand kommune, Klagenemnda, forelegges Klagenemndas årsrapport for 2017 for formannskapet til orientering.

Forslag til vedtak

[Formannskapet tar Årsrapport 2017 – Klagenemnda til orientering.](#)

Ragnar Evensen
Rådmann

Eva B. Åsland
Organisasjonsdirektør

Vedlegg:
Årsrapport 2017 – Klagenemnda
Rutine for forberedelse av saker til kommunens klagenemnd

Dato 19. april 2018
Saksnr.: 201205668-60
Saksbehandler Henrik Vedum

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
02.05.2018

Klage på vedtak om tildeling av prikker – Clarion Ernst Hotel

Sakens bakgrunn

Den 26.11.2017 mellom klokken 23.40 og 00.30 ble det gjennomført en skjenkekontroll ved Clarion Ernst Hotel. I kontrollskjemaet ble det merket av for overtredelse av reklameforbudet, jf. lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. av 2. juni 1989 nr. 27 (alkoholoven) § 9-2.

Fra kontrollrapporten viser tre vedlagte bilder ulike fremhevninger av alkohol ved Clarion Ernst Hotel.

Den 28.11.2017 sendte kommunen over forhåndsvarsel til Clarion Ernst Hotel om mulig prikktildeling hvor kontrollrapporten var vedlagt. Den 05.12.2017 mottok Kristiansand kommune tilsvaret på forhåndsvarselet. Etter å ha mottatt tilsvaret, ble dette presentert for kontrollørene som avga sitt svar 09.01.2018, som ble oversendt til bevillingshaver samme dag.

Den 11.01.2018 innstilte Kristiansand kommune forslag om tildeling av en – 1 – prikk for overtredelse av alkoholoven § 9-2 til kontrollutvalget for slags- og skjenkebevillinger. Kontrollutvalget for slags- og skjenkebevillinger traff vedtak med 3 mot 2 stemmer at kommunen ikke skulle tildele vedtak om prikker for overtredelse av alkoholoven § 9-2. Stemmegivningen ble ikke grunnlagt. Kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger er kun et rådgivende organ.

Den 15.02.2018 sendte Kristiansand kommune vedtak om tildeling av en – 1 – prikk, jf. alkoholoven § 9-2 til bevillingshaver, og mottok klagen 12.03.2018. Kristiansand kommune er kommet til under tvil at klagen er inngitt rettidig, jf. forvaltningsloven § 30.

Kommunens vurdering

I klagen mener bevillingshaver at drinken daiquiri må få lov å hete det det heter, uansett om drikken inneholder alkohol eller ikke. I draktreklamedommen som senere er innarbeidet i alkoholforskriften § 14-1, er reklame for alkoholholdig drikk forbudt. Forbudet gjelder også om det ikke benyttes alkohol i drinken. Bruk av vare- eller firmamerke eller kjennetegn for alkoholholdig drikk, forutsatt at en ikke uvesentlig del av den reklamen henvender seg til må antas å ville oppfatte den som reklame for alkoholholdig drikk.

Videre i klagen kommenteres og en sak fra Bergen hvor navnet på et utested ble tillatt selv om det inneholdt navn på alkohol. Navn på et utested er et egennavn og kommer ikke inn under reklameregelen.

Slik Kommunen ser det, er det ikke kommet inn nye momenter i saken som har betydning for vedtaket. Det anbefales at vedtaket opprettholdes og at saken oversendes Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder.

Forslag til vedtak

1. Kristiansand kommune opprettholder vedtak av 26.01.2018.
2. Saken oversendes Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Ragnar Evensen
Rådmann

Eva Berglund Åsland
Organisasjonsdirektør

Vedlegg:

Forhåndsvarsel av 28.11.2017

Kontrollrapport av 26.11.2017

Tilsvar fra bevillingshaver av 05.12.2017

Utfyllende merknader fra kontrollørene av 09.01.2018

Forslag til vedtak om tildeling av prikker av 11.01.2018

Vedtak om tildeling av prikker av 15.02.2018

Klage på vedtak om tildeling av prikker av 06.03.2018

Dato 19. april 2018
Saksnr.: 201603925-56
Saksbehandler Henrik Vedum

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
02.05.2018

Klage på vedtak om tildeling av prikker - Comer AS, org.nr. 992 003 308 - All Inn

Sakens bakgrunn

Natt til 01.12.2017 klokken 00.30 ble det gjennomført kontroll av utestedet All Inn. I rapporten fra kontrollen fremgår det blant annet at kontrollørene ikke fikk utført kontrollarbeidet på grunn av en vakt ved utestedet hindret den kommunale kontrollen. Det vises for øvrig til kontrollrapporten i sin helhet.

Den 11.12.2017 sendte Kristiansand kommune forhåndsvarsel om vedtak for tildeling av prikker til Comer AS. Kristiansand kommune mottok forespørsel til forhåndsvarselet av PSS Securitas 21.12.2017 hvor det spørres om hva som er hindring av kommunal kontroll og det ble bedt om forlenget frist. Henvendelsen er ikke besvart, men av sakens gang har Kristiansand kommune tatt brevet til orientering.

Den 09.01.2018 ba Kristiansand kommune kontrollørene om å utdype hendelsesforløpet fra 01.12.2017 klokken 00.30, og mottok svar samme dag. Utdypningen fra kontrollørene ble sendt Comer AS til uttalelse 12.01.2018 med frist for tilsvarende 16.01.2018. Kristiansand kommune mottok tilsvarende fra Comer AS representert av advokatfirmaet Torstrup v/advokat Andreas Erdal 16.01.2018.

Saken var til behandling i kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger 24.01.2018, hvor administrasjonens innstilling ble nedstemt med 3 mot 1 stemmer. Kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger er kun et rådgivende organ, og har ingen påvirkningsmulighet på vedtaket.

Den 22.02.2018 traff Kristiansand kommune vedtak om tildeling av prikker for hindring av kommunal kontroll, som ble oversendt bevillingshaver, jf. lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. av 2. juni 1989 nr. 27 (alkoholoven) § 1-9, jf. forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. av 8. juni 2005 nr. 538 (alkoholforskriften) § 10-3 første ledd, jf. § 10-2 første ledd. Kristiansand kommune mottok klage fra Comer AS representert av advokatfirmaet Torstrup v/advokat Andreas Erdal 16.03.2018. Klagen ble inngitt rettidig.

Comer AS har lagt ned påstand om at vedtak av 22.02.2018 skal oppheves.

Kommunens vurdering

Kommunen har gått gjennom klagen fra Comer AS. I klagen bestrides det faktiske grunnlaget som Kristiansand kommune har lagt til grunn for vedtaket.

Vurderingen av hvordan faktum skal legges til grunn, beror på graden av sannsynlighetsovervekt (beviskravet) som kreves, og avgjøres ut fra bevisenes styrke.

Bevistemaet i foreliggende sak er om de faktiske forhold som er beskrevet i saksutredningen kan subsummeres under bestemmelsen om overtredelse av «hindring av kommunal kontroll», jf. lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. av 2. juni 1989 (alkoholloven) § 1-9, jf. forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. av 8. juni 2005 nr. 538 (alkoholforskriften) § 10-3 første ledd.

Beviskravet

Det første spørsmålet i det følgende er hvilken sannsynlighetsovervekt som skal legges til grunn i vurderingen.

Ordlyden i alkoholloven § 1-9 angir ingen føringer for hvilke beviskrav som kreves ved overtredelse ved hindring av kommunal kontroll. Alkoholforskriften angir heller ikke hvor terskelen for beviskravet ligger. I prop.58 L (2014-2015) s. 39 flg. tar helse- og omsorgsdepartementet stilling til hvilket beviskrav som gjelder ved inndragning av skjenkebevilling. Ved innføringen av prikktildelingssystemet gikk departementet bort fra det som Sivilombudsmannen tidligere har pekt på at inndragning av skjenkebevillingen er å anse som straff, og som la til grunn at det kreves kvalifisert sannsynlighetsovervekt ved inndragning av skjenkebevilling. Departementet uttaler at beviskravet er alminnelig sannsynlighetsovervekt i inndragningssaker. Etter hva kommunen forstår må alminnelig sannsynlighetsovervekt også gjelde ved tildeling av prikker, da det er disse som danner grunnlaget for eventuell inndragning. Videre vil det nødvendigvis være klar sammenheng mellom prikktildelingsvedtaket og et eventuelt inndragningsvedtak.

Bevisenes styrke

Hovedregelen om bevis er fri bevisbedømmelse. I foreliggende sak ligger det uttalelser fra kommunens kontrollører fra kontrollen 01.12.2017 og bevillingshaver med partsmedhjelpere. Spesielt knytter dette seg til uttalelser fra PSS Securitas som har vaktholdet ved utestedet All Inn.

I vurderingen kan ikke kommunen ta hensyn til utsagnene alene (bevisene), men må også bygge på disse i kombinasjon med «alminnelige erfaringssetninger», se Kolflaath, Eivind, «Bevisbedømmelse – sannsynlighet eller fortellinger», *Jussens Venner* (2004) s. 279.

Kontrollørenes oppgaver følger av alkoholloven § 1-9. Legitimiteten av prosessen til kontrollvirksomheten er styrket i blant annet alkoholforskriften § 9-5, hvor kontrollen av skjenkesteder skal gjennomføres med minst to kontrollører. Hensynet bak regelen er åpenbart at kontrollaktiviteten ikke skal være vilkårlig og sørge for at uttalelsene til kontrollørene er samstemte, samt sørge for at beviskravet er oppfylt.

Videre har ikke kontrollørene egeninteresse av å finne forhold hvor bevillingshaver objektivt overtrer bestemmelser i alkohollovgivningen. Derimot har bevillingshaver naturligvis egeninteresse å motstride et prikktildelingsvedtak. All Inn er primært et utested hvor store deler av omsetningen skjer ved omsetning av alkoholholdig drikk, og en eventuell inndragning av bevillingen kan ramme skjenkestedet økonomisk og deres virksomhet med grunnlag i prikktildeling. Fra korrespondansen bemerker Kristiansand kommune også at PSS Securitas har involvert seg en god del i saken, da det er de som har hatt vaktholdet ved All Inn til tross for at vedtaket retter seg mot bevillingshaver.

På bakgrunn av det foreliggende fastholder Kristiansand kommune det som mer sannsynlig at skjenkestedet All Inn har overtrådt alkoholloven § 1-9, jf. alkoholforskriften § 10-3 første ledd, enn at de ikke har gjort det.

Forslag til vedtak

1. Formannskapet opprettholder kommunens vedtak av 22.02.2018
2. Formannskapet oversender klagen til Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Ragnar Evensen
Rådmann

Eva Berglund Åsland
Organisasjonsdirektør

Vedlegg:

Kontrollrapport av 01.12.2017

Forhåndsvarsel av 11.12.2017

Tilsvar fra bevillingshaver 21.12.2017

Forespørsel fra bevillingshaver og PSS Securitas av 21.12.2017

Utfyllende rapport fra kontrollørene av 09.01.2018

Oversendelse av utfyllende opplysninger til bevillingshaver av 12.01.2018

Vedlegg til oversendelse av 12.01.2018

Tilsvar fra bevillingshaver av 16.01.2018

Vedlegg til tilsvar av 16.01.2018

Forslag til vedtak om tildeling av prikker til kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger av 11.01.2018 (riktig dato er etter mottatt tilsvar av 16.01.2018)

Vedtak fra kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger av 24.01.2018

Vedtak om tildeling av prikker av 22.02.2018

Oversendelse av klage 15.03.2018

Klage på vedtak om tildeling av prikker av 15.03.2018

Dato 19. april 2018
Saksnr.: 201603925-57
Saksbehandler Henrik Vedum

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
02.05.2018

Klage på vedtak om tildeling av prikker - Comer AS, org.nr. 992 003 308 - All Inn

Sakens bakgrunn

Den 8. oktober 2017 mellom klokken 00.35 og 01.10 ble det gjennomført skjenkekontroll på utestedet All Inn. Den 10. oktober 2017 sendte Kristiansand kommune ut forhåndsvarsel om tildeling av prikker til Comer AS, jf. forvaltningsloven § 16. På vegne av Comer AS, sendte PSS Securitas 24. oktober 2017 tilsvare på forhåndsvarselet. Kontrollørene har lest gjennom tilsvaret fra PSS Securitas og kommentert dette i brev av 30. oktober 2017. Kontrollørenes kommentarer ble deretter sendt til Comer AS, og fikk på ny tilsvare fra PSS Securitas 19. november 2017. For sakens bakgrunn vises det til dokumentene i sin helhet.

Saken var til behandling i kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger 24.01.2018, hvor administrasjonens innstilling ble nedstemt med 3 mot 2 stemmer, med leders dobbeltstemme. Kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger er kun et rådgivende organ.

Kristiansand kommune traff den 22.02.2018 vedtak om tildeling av åtte – 8 – prikker, jf. forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. av 8. juni 2005 nr. 538 (alkoholforskriften) § 4-1 andre ledd.

Den 15.03.2018 mottok Kristiansand kommune klage fra bevillingshaver v/ Advokat Andreas Erdal, hvor det ble lagt ned påstand om å oppheve vedtaket av 22.02.2018.

Kommunens vurdering

Kommunen har gått gjennom klagen fra Comer AS. Det anføres at vedtaket bygger på feil faktagrunnlag.

Kristiansand kommune har lagt stor vekt på kontrollørenes uttalelser i saken, som knytter seg til bevisenes styrke.

Kontrollørenes oppgaver følger av alkoholoven § 1-9. Legitimiteten av prosessen til kontrollvirksomheten er styrket i blant annet alkoholforskriften § 9-5, hvor kontrollen av skjenkesteder skal gjennomføres med minst to kontrollører. Hensynet bak regelen er åpenbart at kontrollaktiviteten ikke skal være vilkårlig og sørge for at uttalelsene til kontrollørene er samstemte, samt sørge for at beviskravet er oppfylt.

Videre har ikke kontrollørene egeninteresse av å finne forhold hvor bevillingshaver objektivt overtrer bestemmelser i alkohollovgivningen. Derimot har bevillingshaver naturligvis egeninteresse å motstride et prikktildelingsvedtak. All Inn er primært et utested hvor store deler av omsetningen skjer ved omsetning av alkoholholdig drikk, og en eventuell

inndragning av bevillingen kan ramme skjenkestedet økonomisk og deres virksomhet med grunnlag i prikktildeling.

Kristiansand kommune har i vedtaket vurdert om vilkårene for overtredelse av bistandsplikten var oppfylt. Det første spørsmålet var om gjesten var ute av stand å ta vare på seg selv. Slik kontrollørene har uttalt, sank gjesten sammen på fortauet. På det tidspunktet fant Kristiansand kommune at gjesten var ute av stand til å ta vare på seg selv. I tillegg fant Kristiansand kommune det sannsynliggjort at gjesten også fremsto som hjelpeløs. Det er viktig å fremheve at det er tilstrekkelig at personen *fremstår* som hjelpeløs, og at overtredelsestidspunktet skjedde når vakten gikk tilbake til innslippskøen. Når det skjedde inntrådte den objektive bistandsplikten til bevillingshaver, jf. forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. av 8. juni 2005 nr. 538 (alkoholforskriften) § 4-1 andre ledd.

Forslag til vedtak

1. Formannskapet opprettholder vedtak av 22.02.2018.
2. Formannskapet oversender klagen til Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder.

Ragnar Evensen
Rådmann

Eva Berglund Åsland
Organisasjonsdirektør

Vedlegg:

Kontrollrapport av 10.10.2017

Forhåndsvarsel av 12.10.2017

Oversendelse av tilsvaer fra bevillingshaver 26.10.2017

Tilsvaer fra PSS Securitas av 24.10.2017

Utfyllende kommentarer fra kontrollørene av 30.10.2017

Oversendelse av kommentarer til bevillingshaver av 03.11.2017

Oversendelse av tilsvaer fra bevillingshaver av 23.11.2017

Tilsvaer fra PSS Securitas av 21.11.2017

Innstilling til kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger av 10.01.2018

Forslag til vedtak om tildeling av prikker fra kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger av 24.01.2018

Vedtak om tildeling av prikker av 22.02.2018

Oversendelse av klage fra bevillingshaver av 15.03.2018

Klage på tildeling av prikker av 15.03.2018